

Hvis -du- vil.

av
Kjell Inge Torgersen
Jan Ove Høgsveen
Atle Løkken

forfatter
Kjell Inge Torgersen

Foreløpige revisjoner av
V. 13 av KI Torgersen og JO Høgsveen 22.5.09
V. 12 av KI Torgersen og JO Høgsveen 30.4.09
V. 11 av KI Torgersen, 29.4.09
V. 9, K.I. Torgersen og J.O. Høgsveen, 22.4.09
v. 8, Kjell Inge Torgersen og JO Høgsveen, 19.4.2009
Kjell Inge Torgersen og JO Høgsveen, 20.2.2009
Kjell Inge Torgersen, 19.2.2009

tilfellet.torgersen
Støperigata 2, 4014 Stavanger
51 55 89 10

INT. SIGVES HUS - DAG

Sigve står ved et kjøleskap. Snakker i kamera.

SIGVE
Eg har kjøleskap.

EXT. BYPARKEN - DAG

Klipp til byparken i Stavanger. Vi går inn på ei pappeske. Et uryddig ubarbert hode stikkes ut:

REINERT
Kjøleskabet e gjerna ikkje så
kaldt at det gjørr någe.

I forgrunnen dupper ei flaske øl i vannkanten. Reinert i bakgrunnen.

EXT. SIGVES HUS - DAG

Klipp tilbake til Sigve, som låser døra si og snur seg mot kamera.

SIGVE
Eg har nøkkel.

EXT. BYPARKEN - DAG

Reinert har på seg et loslitt klesplagg. Opp fra lommen drar han en diger klump med nøkler. / (Reinert har mange nøkler med "Hillevåg", "Madla", "Tasta" etc på.)

REINERT
Jaja, di e kje akkurat mine, men.

EXT. SIGVES HUS - DAG

Klipp tilbake til Sigve, som slår igjen lokket på postkassen utenfor huset sitt.

SIGVE
Eg har postkasse.

EXT. BYPARKEN - DAG

Klipp til Reinert: løfter en stein som det står "Reinert" på. Under ligger et sjokoladepapir.

REINERT
(rister på hodet)
Bare reklame i dag.

EXT. SIGVES HUS - DAG

Klipp til Sigve: går bort til bilen sin, setter seg inn og ruller ned vinduet.

SIGVE
(til kamera)
Hei. Eg hette Sigve. Eg va den verste misbrukaren i byen. Nå går eg på metadon. Det har eg gjort i mange år, og eg skal bruga det resten av livet.

Sigve kjører ut av bildet. Bremselyd. Bilen rygger tilbake i kamera:

SIGVE (FORTSATT)
(dagligdags, liketil)
Forresten - eg _har_ førerkort...

EXT. KONGSGATA - DAG

Klipp til Reinert som står ved en bil og kikker seg stjålent omkring. Prøver døra, den er låst. Rikser litt i den, men går så mot byparken, driddleie - sparker etter noen duer, skremmer de.

EXT. BYPARKEN - DAG

Nært på to personer, en far og en datter som sitter og mater duene. Reinert stopper opp og ser på dem ganske lenge med et fjernt blikk.

REINERT
Det e lenge siden. Eg savne di.

(undertekst: han savner sine egne unger)

Reinert drar fram den hippeste iPhonen på markedet fra lommen. Han slår et nummer. Ser at telefonen ringer. Ingen svar.

REINERT (FORTSATT)
(ser utover byparken)
Men di savne vel ikkje meg.

Bryter samtalen.

Overgang til plakat skjer med voice-over og lyd fra krangling? Lyd fra barnelatter? "Pappa! Pappa! Slutt med...!" En lydmiks.

TIL SORT

På sort: plakat med "Hvis -DU- vil". Musikk.

SIGVE (V.O.)
Reinert? Reinert!

CUT TO:

EXT. BYPARKEN - DAG

Sigve mater duer sammen med barn og is. Glade mennesker i parken. Søndagsstemning. Sigve kommer gående mot Reinert. Ungene i bakgrunnen mater duene.

SIGVE
E det deg? Lenge siden?

REINERT

...

SIGVE
Det e Sigve...!

REINERT
Hæ, Sigve? (litt utrygg latter)
Jysse - eg kjente deg nesten
ikkje igjen. Hadde eg ikkje visst
bedre, ville eg sagt du va
nykter...

SIGVE
(dagligdags)
Det har eg vore i flerne år.

REINERT
(tar fram ei badla og
begynner å rulle en
røyk)
Du? Jada, stemme det. (ironisk)

SIGVE
Eg kjøre bil óg, Reinert.

REINERT
(kikker mot bilene han
nettopp prøvde å åpne,
ticks)
Hehe, jada, det kan eg óg.

SIGVE
(litt faderlig)
Neineinei, MED førerkort. Har jo
kjørt ungane her-te i dag.

SIGVES BARN (O.S.)
Pappa...! Kom!

SIGVE
Ja, se! Så fint. Eg komme nå!

REINERT
 Ungane...? Har du 'kje
 barnevernet med deg?

SIGVE
 Nei, eg e aleina.
 Men du, hvis du e interesserte,
 så ring dette nummeret. Di hjalp
 meg.

REINERT
 (totalt avvisende)
 Kem e det? Eg gidde ikkje snakka
 med någen.

SIGVE
 (løfter på øyenbrynene)
 ...Jaja, det e nå ditt valg.
 Ok, ring meg då, så kan eg komma
 HJEM te deg på besøg.

REINERT
 (kikker bort på vannet)
 Eg spandere øl, eg. Rett fra
 kjøleskabet.

Totalbilde. Ungene leker.

TIL SORT

EXT. BYPARKEN

Sigve og Reinert sitter på en benk og prater i byparken.
 (Hvis regn, i paviljongen.) Reinert har en "murar" (stor
 pils), Sigve har en "Pepsi".

SIGVE
 (...eg har det bedre nå enn på
 lenge.) Og eg vett eg hørres ud
 så ein lærar, men: Du må ta
 ansvar sjøl, Reinert. Vil du
 egentlig ha det sånn så dette?

REINERT
 (fram med badlå, ruller
 en røyk)
 Ka meine du? Eg tar jo ansvar,
 eg. Men ingen gidde å hørre på
 meg.

SIGVE
 Du vett koss det e. Eg gjekk jo
 på opiater i mange år, men nå går
 eg på metadon. Det gir kroppen
 det han trenge.

REINERT

Hvis eg ska kvitta meg med stoff,
vil ikkje bjynna på et nytt!

SIGVE

Blir ikkje sånn. Metadon e ikkje
rus. Det va som å få livet mitt
tebage, sakte, men sikkert.
Rusfrie, tilliten tebage fra ...

REINERT

(for seg sjøl)
Ungane...

SIGVE

Ja, ungene óg. E det lenge siden
du har sitt dine?

REINERT

(litt avfeiende, gjør
det lettere enn det er)
Jæh, lenge siden...

SIGVE

Tenk å vera med di. Aleina. Du
såg oss i går.

REINERT

...

SIGVE

Du trodde meg ikke, men se her.
Det tok meg 6 månar.

REINERT

(ser på bildet på
førerkortet)
Du såg finare ud når du gjekk på
stoff.

Begge ler.

SIGVE

Når eg tog ansvar for livet mitt,
bjynte folk å stola på meg igjen.
Det var ein merkeligge følelse.

REINERT

(Eg har alltid stolt på deg,
eg...)

SIGVE

Sjøl i banken har eg tillid.
Minibankkort óg.

REINERT

Ka gjor' du, då?

(Krane ut), se karene ovenfra. Forskjellige bilder.

SIGVE

Ansvar betyr alt. Eg måtte ver
ærligge mod meg sjøl. Gjørr det
eg seie eg ska gjørr.
Derr e regler - og eg følge di.
Eg fekk hjelp te finna ein
dagsrytme. Du har kje sjans te å
gjønåføra om du ikkje e motiverte
sjøl. Mor di kan ikkje være
motivert for deg.

REINERT

Mor mi leve ikkje lenger. Kan
bestemor mi på Sauda?

SIGVE

(faderlig)

Nei.

Hørr, Reinert, du må bjynna på
sosialkontoret.

På siste linje over ser vi Reinert på vei mot
Sosialkontoret.

INT. SOSIALKONTORET - DAG

Sosialkuratoren skriver på pc.

SIGVE (V.O.)

Og når du søge LAR, må du vera
villige til å fortella om livet
ditt.

KURATOR

(ser opp mot Reinert)

Har du virkelig 8 barn? Det står
TO her...

Reinert smiler fåret.

SIGVE (V.O.)

Og ærligge! Det gir tillit.

Reinert sitter i stolen foran pulten til kuratoren, tar
fram badlå, og slår "tilfeldigvis" ned en kopp te. Det står
to andre kopper der, med skeier oppi.

Kuratoren løper ut for å finne noe å tørke opp med.

Reinert tar skeiene mens kuratoren er ute og putter dem i
frakken.

Vi hører lyden av skeiene til Reinert - og dernest klipper
vi til Byparken. (nærbilde skeier -> totalbilde byparken)

EXT. BYPARKEN - SAMME KVELD

Reinert danser sorgløst omkring.

SIGVE

Neineineinei. Hørr nå. Det nytte
ikkje å oppføra seg sånn som me
alltid har gjort! Itte at eg fekk
godkjent søknaden hos
sosialkontoret, hjalp de meg med
bolig óg.

REINERT

E kje parken godt nok for di? Ska
eg legga meg ude på Egeneees, e
det bra nok?

SIGVE

Nei, du må bytta fra udeliggar te
inneliggar. Få deg permanente
adressa.

Reinert tar fram det tunge nøkkelknippet.

REINERT

Ka... trenge ikkje disse lenger,
då?

EXT. LAR - DAG

Reinert skal besøke LAR for første gang. På veien inn
stopper han i døra og snakker han med seg selv - altså med
Sigve på voice over.

SIGVE (V.O.)

Hos LAR ska dokker bli enigge om
ein struktur.

REINERT

Ka då, "struktur"?

INT. LAR - DAG

LAR-KONSULENT

Nå må me få inn faste tidspunkt
og rutiner. I starten må du komma
her kvar dag og ta medisinen.

REINERT

Ska eg kutta alt aent med ein
gang?

LAR-KONSULENT

Ja, du må vera reine på ALT
bortsett fra opiater, Reinert.
Klare du det?

REINERT
Jaja, det skal eg vel klara.

LAR-KONSULENT
Før vi begynner, må vi ha
urinprøve. Det må du levere to
ganger i uka.

REINERT (V.O.)
(ser opp i lufta -
liksom mot Sigve)
Stole di ikkje på meg?!

SIGVE (V.O.)
Stole du på deg sjøl?

Vi ser døra til do blir låst. Han tar opp ei lita flaske
med noe gult som han tømmer oppi den hvite plastkoppen.

SIGVE (V.O.) (FORTSATT)
Neinei, eg vett koss du tenke.

Reinert ser opp og ser i kamera.

REINERT
E du her, óg.

SIGVE (V.O.)
Hvis du skal få orden på livet
ditt, kan du ikkje fortsetta å
manipulere folk.

Reinert tømmer det gule fra flaska ned i do, drar ned
buksesmekken. Stopper. Ser opp.

REINERT
Altså, eg klare ikkje når folk
ser på meg.

SIGVE
Sorry.

Til sort på "tisselyd"

TIL SORT

LAR-KONSULENT
Ok. Selv om du ikke var rein
denne gang, viser du at du er
ærlig. Du må ha to reine prøver,
Reinert, for å komma i gang. Og
hvis du vil, komme dette å gå
bra.

INT. REINERTS NYE HUS - DAG

Sigve og Reinert på trappa utenfor huset. Reinert har barbert seg.

REINERT
 ("opplever verden
 annerledes")
 Eg visste ikkje at derr va så
 mange fine fargar om våren. Se
 den grønnfargen.

Reinert holder på med Det Store Nøkkelnippet. Men nå er det bare én nøkkel på knippet.

SIGVE
 Du har vært goe. Snart 4 uger nå.
 Kor e adle di andre nyglane
 henne?

REINERT
 Eg ga di te Svennien.

Sigve ser på Reinert. Reinert begynner å le litt. Så humrer Sigve også litt.

INT. REINERTS NYE HUS - KVELD

(I denne scenen sprekker Reinert.)

Reinert sitter ved kjøkkenbordet med en kaffekopp og leser avisa. Tven står på i bakgrunnen. Reinert stopper ved en dødsannonse.

REINERT
 Vår alles kjære bestemor Olga er
 død. Begravelsen har foregått i
 stillhet.
 Sigfrid og Johannes.
 Arne og Eli.
 Barna.
 Sauda.

Ultranært øynene. Tårer.

REINERT (FORTSATT)
 Di gadd'kje å sei det ein gang.

(Selv etter 4 uker i LAR har ingen i familien brydd seg med å fortelle HAM noe.)

Reinert sitter lenge ved bordet. Ser på dødsannonсен.

Reiser seg brått. Kommer tilbake med en Rimi-pose med 6 murere + en liten sort pose (narkotika / sprøyte). Setter nr 1 på bordet. Åpner med et psst.

Skåler for bestemor. Skåler for familien, "Ja, en kjempefamilie eg har".

Når han setter flasken ned igjen, står det 3 tomme murere på bordet + ei tom sprøyte.

Telefonen ringer.

SIGVE

Hei. Koss går det med deg? Eg såg at bestemor di e begravde.

REINERT

(brisen og høy)

Nå e eg driddleie. Eg syns heile denne driden e någe drid.

SIGVE

...ruse du deg?

REINERT

(gryntelyder) njaamneijj, bare någen øl.

SIGVE

Eg komme ud ein tur.

REINERT

Nei, du trenge ikkje komma, eg vil kje se deg.

Reinert legger på. Slamrer telefonen på bordet. Soper bort telefonen slik at den faller på gulvet.

SIGVE (V.O.)

(midt i setningen når samt. blir brutt.)

Reinert...

TIL SORT

EXT. HELSESTASJONEN - DAG

Sigve møter Reinert utenfor helsestasjonen.

REINERT

Ka du vil?

SIGVE

Eg ska jo henta medisinen min...!

REINERT

(ironisk. Tar fram badlå)

Ja, eg óg ska jo henta "medisinen". E eg ikkje flinke?

SIGVE

Då må huska på at det tar tid å bygga tillid. Ikkje minst i familien.

REINERT

Flytt deg. Eg ska inn.

SIGVE

(nært på Sigve: the moment of truth)

Tror du eg greide meg gjønå LAR uden å sprikka?

REINERT

Dreid vel eg i.

Sigve stiller seg i veien for Reinert.

SIGVE

Tror du?

REINERT

...! Men eg hadde jo vært nykter i 4 uger! Ingen bryr seg! Og nå e det for seint. Eg fekk det kje te. Kan du flytta deg nå?

SIGVE

Tenk på det - ! Du har vært **rusfrie i 4 uger**, det er jo fantastisk! Ka tid va du dét sist?

REINERT

Jojo...ja...men...

Kort pause.

SIGVE

Ska eg bli med deg inn?

REINERT

(på gli)

...

SIGVE

Kom an...! Eg spanse ei heile ittepå...

REINERT

Ei heile Pepsi?! Ok, ok...

EXT. BYPARKEN - DAG

Sigve og Reinert sitter i parken. Begge har Pepsi.

SIGVE

Eg ser at ingen har tatt øve
plassen din.

REINERT

Eg sadde vel litt høge leiepris?

Liten pause. Humrer litt?

SIGVE

Det du stakk fra før, må du lera
deg å takla nå, vett du.

REINERT

Eg syns ikkje det e lett.

Sigve ser bort. Han syns heller ikke det er lett.

SIGVE

...Nei...

REINERT

Du får liksom følelsane tebage
når du blir nykter. Det e bra,
men det jo tøft.

SIGVE

Ja, det e steintøft. Men det e
verd det. Du vett jo at eg va den
verste misbrukaren i byen - eg e
fortsatt på fornavn med adle
politifolkå i byen.

(til kamera)

Ingen hadde trodd at eg skulle
bli nykter. Nå har eg vært det
siden 2001. LAR virke - hvis DU
vil.

Plakat.

Musikk.

Rulletekster.

KOMPOST

--

SIGVE

Du kjente na godt, hu bestemor
Sauda?

REINERT

Ja... Eg va derr mange ganger. Eg
huske godt den eine gang me
besøkte na. Det pøsregna. Me fekk
varme kakao når me kom inn. Og
pledd...

TIL SORT

Plakat: LAR virker - hvis DU vil. Musikk.

KAMERA PÅ SIGVE I BYPARKEN.

--

SCENE: VI TROR DET IKKE

Lenge ser det ut til at han ikke møter. Men til slutt:
Reinert møter opp. Får klapp på skulderen. Det er bra.
Ingen trenger å vite at han sprakk?

Livet kommer litt etter litt tilbake. Møter trofast opp.
Kommer det tilbud om jobb?

Evt.:

Reinert besøker søstera si for å få vite hvorfor de ikke
har gitt ham beskjed tidligere. Jeg er i gang med noe bra,
og det hjelper ikke at dere ikke hjelper.

Hun har sagt det til ham 20 ganger før og sist du var her
rundstjal du meg.

Reinert har med noe tilbake til henne.

Søster: tror du at du kan kjøpe tilbake 20 år med svik med
en lysestake?

Sigve som voice over underveis?

OPPFØLGERSCENE: HOS TANNLEGEN

Peripeti: Nestensprekk (humor). Hos tannlegen får han lystgass. Noe han virkelig nyter! Følelseslivet kommer tilbake. Hvordan arter det seg?

AVSLUTNING

Avslutning: Reinert1 møter Reinert2 - og tar hverandre i hendene.

--

IDÉER

Kan Reinert diskutere med seg selv? Altså TO Reinerter: en rusa Reinert og en "ordentlig" Reinert?

KOMPOST:

Sjekke ord:

“Nykter”

--

Sigve går i parken mellom duene.

SIGVE

For 10 år siden bodde jeg her.

Sigve enser ikke Reinert, men henvender seg fortsatt til kamera. Sigve setter seg på benken.

Det framgår at Reinert og Sigve ikke er “til stede” samtidig, men at de snakker om samme tingene.

SIGVE (FORTSATT)

Jeg ruset meg hver dag på heroin.
Det viktigste var å skaffe stoff.
“Et herlig liv.”

REINERT

(teller penger)
190 kroner. Nesten nok te ein
kopp kaffi...

SIGVE

Jeg var sjefen, hadde kontrollen.
Politi og etat var bare i veien.

REINERT

Ska me se, kem ska eg snyda i
dag?

TITTEL: HVIS -DU- VIL

Til intervju med lege. Sigve gjør intervjuet. Sigve er 10 år yngre, slitte klær. Sminket stygt.

LEGEN

For langvarige opiatbrukere er
kroppen blitt så avhengig av
stoffet at den eneste veien ut er
å gi kroppen det den ber om.

(MER)

LEGEN (FORTSATT)

Vi gir metadon eller subutex i kontrollerte former, og dette gjør at kroppen får det den trenger - uten at rusen er der.

SIGVE

Metadon for resten av livet? Skal jeg ikke slutte med stoff?

LEGEN

Du vil ikke oppleve at du "går på stoff". Du vil oppleve at livet sakte men sikkert kommer tilbake. Men det kan kun skje under kontroll. Du må vise ansvar. Først må du gjøre tre ting: komme når vi avtaler det, skaffe deg plass å bo, søke LAR.

Sigve forlater legekantoret. Drar opp til LAR-kantoret.

SIGVE

Folk som skal bestemme. Folk som tror de er noe. Tror du at du er noe?

LAR-KONSULENT

Jeg har ikke levd i rus, så jeg vet ikke hvordan du har det.

SIGVE

Nei!

LAR-KONSULENT

Men jeg har jobba med andre som har det i 20 år. Jeg har lært hvordan de har det. For at dette skal fungerer, må du vise at du kan ta ansvar. Først og fremst for ditt eget liv.

Vi klipper til ei vanlig skoletavle. På tavla tegner en kunstner noen enkle, men effektfulle tegninger mens Sigve sin stemme forteller over. Øverst på tavla står det:

****Du har fått livet tilbake.****

Imens tegner kunstneren illustrasjoner av Sigve som ikke får besøke ungene sine.

* jeg får være med ungene mine / aleine

* det er mat i kjøleskapet. Som jeg har kjøpt inn

* jeg har en leilighet. Som er min

* følelseslivet kommer tilbake (på godt og på vondt)

- * jeg opplever verden annerledes
- * motta andres tillit - tar lang tid
- * andre begynner å regne med deg igjen
- * lære det andre lærte i tenårene
- * utdanning og arbeid
- * førerkort
- * økonomi, gjøre opp gammel gjeld (også familie)

NØKKELEN TIL ALT DETTE

Ansvar. Å ta ansvar.

--

SPREKK: plutselig tilbake i gamle tralter. Kanskje bestemor døde. Kanskje hunden ble overkjørt. Et ønske om å ruse seg - for å flykte. Det nøkterne livet var ikke så kjekt likevel. Manglende spenning. Tannlege! Angst.

Merk: nesten alle sprekker. Men de som vinner - er de som kommer tilbake og som til slutt ikke sprekker!

--

Sigve: jeg pleide å snike på bussen

Reinert: sniker på bussen

Sigve: nå får jeg være sammen med barna

Reinert: [lang, lang, rekke, masse barn etter ham. Kjøper is. Han har 12-13 unger som han skal kjøpe is til]

Viktige episoder

Førerkort

Samvær med barn

Bytte ut ett stoff med et annet?

Intervju med en menneskelig lege (sjekk Frodes kompis) som forteller rett fra levra om hvorfor LAR